

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

13 januari 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Johan Malcorps, Patrick Lachaert, Jos Bex,
Jacky Maes en Gerald Kindermans –**

betreffende de promotie van alternatieven voor vogelschrikkanonnen

VERZOEKSCRIFTEN

over het gebruik van alarmkanonnen in de land- en tuinbouw

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Johan Malcorps**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs,
Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de
heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde,
de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever,
de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht,
de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Jan
Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

mevrouw Vera Dua ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

1981 (2003-2004)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
1. Procedure	4
2. Voorgeschiedenis en onderwerp van de verzoekschriften	4
3. Bespreking van de verzoekschriften	4
4. Bespreking van het voorstel van resolutie	7
5. Stemming	9
Bijlage	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening heeft op 8 oktober en op 4 en 11 december 2003 diverse verzoekschriften over het gebruik van alarmkanonnen in de land- en tuinbouw behandeld.

Naar aanleiding van deze verzoekschriften werd door de heren Johan Malcorps, Patrick Lachaert, Jos Bex, Jacky Maes en Gerald Kindermans een voorstel van resolutie over de promotie van alternatieven voor vogelschrikkanonnen ingediend en besproken op 11 december 2003 (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004*, nr. 1981/1).

1. Procedure

De verzoekschriften van de heren Yannick Boes en René Claes werden ingediend op 4 juli 2003 en werden op 8 juli 2003 ontvankelijk verklaard door de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Het verzoekschrift van de heer Frederik De Baere en mevrouw Kristine De Leeuw werd ingediend op 4 juli 2003 en ontvankelijk verklaard op 9 juli 2003.

Het verzoekschrift van de heer Chris Vermeire werd ingediend op 8 juli 2003 en het verzoekschrift van mevrouw Jenny Van Driessche op 9 juli 2003 ; beide werden ontvankelijk verklaard op 15 juli 2003.

Het verzoekschrift van de heer Patrick Leplae werd ingediend op 9 september 2003 en ontvankelijk verklaard op 10 september 2003.

Het verzoekschrift van de heer Philip Van Belleghem werd ingediend op 11 september 2003 en ontvankelijk verklaard op 19 september 2003.

Het verzoekschrift van de heer Modest Janssens werd ingediend op 9 oktober 2003 en ontvankelijk verklaard op 13 oktober 2003.

Nadat deze verzoekschriften ontvankelijk werden verklaard door de voorzitter van het Vlaams Parlement, werden ze voor behandeling verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

De commissie behandelde de verzoekschriften op 8 oktober en op 4 en 11 december 2003. Naar aanleiding van de bespreking van de verzoekschriften werd een voorstel van resolutie over de promotie van alternatieven voor vogelschrikkanonnen voor-

bereid. Op 11 december 2003 werd het voorstel van resolutie van de heren Malcorps, Lachaert, Bex, Maes en Kindermans besproken (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004*, nr. 1981/1).

2. Voorgeschiedenis en onderwerp van de verzoekschriften

Over de problematiek van het gebruik van alarmkanonnen werden in de vorige zittingsjaren reeds meerdere malen verzoekschriften ingediend en besproken. In de nieuwe verzoekschriften wordt uitdrukkelijk verwezen naar de conclusie bij de laatste behandeling van het onderwerp in de commissie Leefmilieu. De commissie besloot op 16 januari 2003 de behandeling van diverse verzoekschriften met “de aanbeveling aan de minister om een verordenende omzendbrief op te stellen. Door een dergelijke omzendbrief kunnen de gemeenten waar alarmkanonnen worden gebruikt, worden aangezet om een reglement voor het gebruik ervan op te stellen.” (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003*, nr. 1524/1).

De verzoekers klagen aan dat de minister van Leefmilieu de aanbeveling van de commissie niet integraal heeft gevolgd en dat de omzendbrief van 27 maart 2003 aangaande het gebruik van vogelschrikkanonnen in de land- en tuinbouw duidelijk niet verordenend was. Mede daardoor zou de problematiek van de geluidshinder blijven aanslepen. De verzoekers vragen daarom opnieuw om het gebruik van alarmkanonnen te reglementeren in Vlarem (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) of via een verordenende omzendbrief.

3. Bespreking van de verzoekschriften

Op 8 oktober en op 4 en 11 december 2003 werden de verzoekschriften besproken.

Reactie van de minister

Op 8 oktober 2003 werd een reactie gevraagd aan de minister. De heer *Ludo Sannen*, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, erkent dat de omzendbrief van 27 maart 2003 aangaande het gebruik van vogelschrikkanonnen in de land- en tuinbouw geen verordenend karakter heeft. In de omzendbrief wordt namelijk niet opgelegd hoe de gemeenten het probleem concreet moeten aanpakken. De gemeenten zijn vrij om op gemeentelijk niveau bepaalde concrete maatregelen te treffen. De minister wijst erop dat de nodige inspanningen worden gedaan op het vlak van het onderzoek naar alternatieve metho-

den ter vervanging van het gebruik van alarmkanonnen.

Een werkgroep, samengesteld uit alle betrokken administraties, heeft zich vanaf begin 2001 over het probleem gebogen om een stappenplan uit te werken met het doel een oplossing te vinden met betrekking tot het probleem van het gebruik van alarmkanonnen. De voornaamste conclusies van de werkgroep waren dat :

- het een gemeentelijke bevoegdheid betreft ;
- er geen reden is om dit via Vlarem te regelen ;
- een studie een algemeen beeld kan schetsen van de problematiek ;
- veldproeven duidelijkheid kunnen brengen aangaande de efficiëntie van de verschillende alternatieve methoden.

De bevoegdheid ten aanzien van het probleem van het gebruik van alarmkanonnen berust bij de gemeenten. Bij voorkeur dient dit zo te blijven omdat het gemeentelijk bestuursniveau het dichtst staat bij de betrokkenen op het terrein, namelijk de landbouwers en omwonenden, en omdat het gebruik van alarmkanonnen heel erg kan verschillen van gemeente tot gemeente en afhankelijk is van de aard van de teelt.

Een algemene reglementering van het gebruik van alarmkanonnen via Vlarem gaat volgens de minister voorbij aan de lokale specificiteit. Voor de gemeenten zou een algemene en dwingende reglementering bovendien overkomen als een betuttelende maatregel.

Er werd voorgesteld om in een studie binnen- en buitenlandse ervaringen samen te brengen, om zodoende een algemeen beeld van de problematiek in een zeer brede context te kunnen schetsen. Op die wijze kunnen nieuwe gegevens naar voren komen, die kunnen geïmplementeerd worden in de veldproeven.

Veldproeven waarbij verschillende alternatieve afschrikmethodes worden getest bij verschillende teelten, kunnen duidelijkheid verschaffen over de efficiëntie ervan. Hieruit kunnen concrete aanbevelingen volgen voor de landbouwers die ervoor zorgen dat in het veld een voldoende effectieve methodiek ter bestrijding van bepaalde diersoorten kan plaatsvinden, terwijl anderzijds de omwonenden zo weinig mogelijk last ondervinden.

De minister stelt dat in het voorjaar de omzendbrief aangaande het gebruik van vogelschrikkanonnen in de land- en tuinbouw werd verstuurd (d.d. 27 maart 2003). Het gebruik van alarmkanonnen is en blijft immers een gemeentelijke bevoegdheid. Via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) werden reglementen ingezameld van verschillende gemeenten die terzake een politiereglement uitgevaardigd hebben. In samenwerking met de VVSG werd daaruit een modelreglement gepuurd, dat op de website van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten werd geplaatst. Elke gemeente kan gebruik maken van het algemeen modelreglement en er op lokaal vlak invulling aan geven.

Er werden en worden volgens de minister nog steeds veldproeven gedaan door verschillende onderzoekscentra in Vlaanderen om te zoeken naar alternatieve vogelafweersystemen in zowel fruit-, groenten- en graanteelt, waarbij er geen of minder geluidsoverlast optreedt en de vogels wel degelijk verjaagd worden. Het is nog voorbarig om hieruit definitieve conclusies te trekken. De resultaten en bevindingen van deze veldproeven worden kenbaar gemaakt aan de land- en tuinbouwers in Vlaanderen via allerlei kanalen : folders, demonstratiedagen en publicaties in vakbladen.

Deze mogelijke alternatieve systemen of een aantal ervan, zouden eventueel ook gesubsidieerd kunnen worden vanuit de Vlaamse overheid. In 2003 zal een tussentijds rapport klaar zijn over deze veldproeven en volgend jaar zal het eindrapport afgerond worden. In “Buitenkans”, een maandblad voor duurzame landbouw dat verspreid wordt bij alle land- en tuinbouwers in Vlaanderen, verscheen in juni 2003 een artikel omtrent vogelafweer in de land- en tuinbouw. Ook in andere land- en tuinbouwvakbladen verschijnen regelmatig artikels over alternatieve vogelafweersystemen. Het probleem met de meeste alternatieve vogelafweersystemen is echter dat er zeer snel gewinning optreedt en ze dus niet efficiënt genoeg zijn.

Vanuit de Vlaamse overheid wordt de mogelijkheid onderzocht om de subsidies in het kader van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) te verruimen om het zodoende mogelijk te maken dat landbouwers bijkomend gesubsidieerd worden voor het opzetten van alternatieve systemen. Ook het onderzoek en de veldproeven worden dus voortgezet.

De correspondentie die de minister ontvangt van omwonenden die felle hinder ondervinden van het gebruik van vogelafschrikkanonnen blijft talrijk. Dat is dan ook een bewijs dat deze problematiek

niet mag onderschat worden, hoewel het in eerste instantie een gemeentelijke bevoegdheid betreft. De minister blijft van oordeel dat het heel moeilijk is om vanuit de Vlaamse overheid een algemene regeling via Vlarem uit te vaardigen, omdat die onvoldoende rekening zou houden met de grote verscheidenheid die er op het terrein bestaat. Dat neemt niet weg dat de Vlaamse overheid zijn verantwoordelijkheid terzake moet opnemen en de landbouwers en de gemeenten moet ondersteunen op het vlak van informatie en sensibilisatie, zowel als alternatieven onderzoeken en VLIF-subsidies verlenen.

Opmerkingen van de leden

De heer *Johan Malcorps* erkent het probleem van het gebruik van alarmkanonnen. De nieuwe reeks verzoekschriften toont aan dat er op het terrein blijkbaar nog niet zoveel is veranderd, ondanks het bestaan van de omzendbrief van 27 maart 2003 aangaande het gebruik van vogelschrikkanonnen in de land- en tuinbouw, omzendbrief die werd opgesteld in opvolging van de aanbeveling van de commissie Leefmilieu. Blijkbaar hebben de gemeenten weinig gevolg gegeven aan de omzendbrief. De spreker volgt de minister in zijn standpunt dat het om een gemeentelijke aangelegenheid gaat en dat een regeling via Vlarem een voorbeeld zou zijn van betuttelend optreden ten aanzien van de lokale besturen.

De heer *Jacques Timmermans* wijst op het initiatiefrecht van de Vlaamse volksvertegenwoordigers. In aansluiting daarop pleit de heer *Johan Malcorps* voor een duidelijk signaal vanuit het Vlaams Parlement via een voorstel van resolutie, waarbij wordt erkend dat het om een gemeentelijke aangelegenheid gaat maar aan de gemeenten wordt opgedragen om dit te regelen via een politiereglement. Het lid stelt dat de gemeenten moet gewezen worden op de problematiek van de geluidsoverlast door het gebruik van alarmkanonnen en op het bestaan van het modelpolitiereglement. Het is niet de bedoeling een regeling vanop Vlaams niveau via Vlarem op te leggen, want de problematiek moet op gemeentelijk niveau bekeken worden.

Op lokaal vlak kunnen er echter bepaalde particuliere belangen spelen ten aanzien van landbouwers, zodat een gemeentebestuur niet (altijd) durft op te treden of een regeling niet opportuun vindt. Daarom dringt de heer *Malcorps* erop aan dat de gemeenten er nadrukkelijk op gewezen wordt dat het hun bevoegdheid is en dat zij via een politiereglement duidelijk bepaalde voorwaarden kunnen opleggen, zoals afstandsregels en een verbod op het

gebruik tijdens bepaalde uren van de dag. Er moet zoals in de eerdere omzendbrief van maart 2003 van worden uitgegaan dat het niet goed is om gebruik te maken van alarmkanonnen en dat bij voorkeur alternatieve systemen worden gebruikt.

In de provincie West-Vlaanderen heeft Proclam, het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu, testen op het terrein uitgevoerd, waarbij verschillende methodes werden uitgetest, namelijk heliumballonnen, imitatieroofvogels, reflecterende piramides, windmolens, de zogenaamde “scary man” (een vogelverschrikker in ballonvorm) en trillinten. Drie alternatieve methodes kwamen er als beste uit, namelijk de heliumballon, de vogelverschrikker in ballonvorm en de imitatieroofvogel. Er zijn dus minstens al goede indicaties inzake technieken die effect hebben op langere termijn. In een voorstel van resolutie kan de Vlaamse regering worden gevraagd de gemeenten aan te moedigen om stimuli uit te werken voor alternatieven voor schrikkanonnen. De Vlaamse regering moet via het VLIF dergelijke alternatieve methoden steunen en samen met de gemeenten werk maken van sensibiliseringscampagnes en (ludieke) acties, bijvoorbeeld onder het motto “ruil een kanon voor een ballon”. Er mag immers niet uit het oog verloren worden dat heel wat mensen hinder ondervinden van dergelijke alarmkanonnen en dat er dus iets moet gebeuren.

De heer *Patrick Lachaert* is van oordeel dat de gemeenten verplicht moeten worden om een politiereglement op te stellen, binnen een kader dat rekening houdt met de specifieke situatie op het terrein. De spreker wijst erop dat in het voorstel van resolutie een omzendbrief met een verordenend karakter kan worden voorgeschreven. De gemeenten zullen op die manier worden verplicht om een politiereglement in te voeren, maar kunnen er zelf invulling aan geven rekening houdend met de eigen concrete situatie. Het lid verwijst daarvoor ter illustratie naar de gemeente Merelbeke, dat een aangepast politiereglement heeft ingevoerd. Bij de aanvraag voor het plaatsen van een alarmkanon, volgt er een evaluatie door het gemeentebestuur van de aanvaardbaarheid van de aanvraag in het kader van het nabuurschap.

De heer *Jef Van Looy* merkt op dat de door de commissie in januari 2003 aanbevolen omzendbrief reeds een verordenend karakter moest hebben. Het verwondert het lid dat dit niet is gebeurd en dat de omzendbrief van 27 maart 2003 dus niet verordenend is. Het lid benadrukt wel dat inderdaad steeds met de situatie per plaatselijke rekening moet worden gehouden. Een plaatselijk reglement biedt het voordeel dat elk dossier moet worden geëvalu-

eerd. Het lid hoopt verder dat de alternatieve systemen opgang zullen vinden en soelaas zullen bieden. Ten opzichte van veldkanonnen treedt namelijk geen gewenning op, wat wel het geval lijkt te zijn voor bepaalde alternatieven.

Ook mevrouw *Marleen Van den Eynde* vindt dat de commissie het probleem van de geluidshinder veroorzaakt door vogelschrikkanonnen ernstig moet nemen. Het probleem moet op twee manieren aangepakt worden : enerzijds via een verordenende omzendbrief en anderzijds door middel van het sensibiliseren van de sector. Het lid dringt in ieder geval aan op een initiatief vanwege de Vlaamse overheid en pleit voor een subsidiëring van de betrokken sector bij het gebruik van alternatieven voor schrikkanonnen.

Mevrouw Van den Eynde vraagt zich verder af op welke manier de Vlaamse overheid zal reageren ten aanzien van gemeenten die de omzendbrief naast zich neerleggen. Het is ook niet duidelijk hoe er zal worden opgetreden tegen geluidsoverlast als het politiereglement op de schrikkanonnen niet wordt nageleefd.

Minister *Ludo Sannen* suggereert dat de formulering van de omzendbrief kan worden aangepast. De huidige omzendbrief bevat reeds als algemeen principe dat vogelschrikkanonnen verboden zijn wegens de geluidshinder die ze veroorzaken en stelt dat dit best zou worden verankerd in een gemeentelijk reglement. Misschien moet dit meer dwingend worden geformuleerd. Een resolutie van het Vlaams Parlement biedt de minister de gelegenheid om een nieuwe aangepaste omzendbrief op te stellen. De heer *Patrick Lachaert* wijst op de vormvereisten met betrekking tot het dwingende karakter van omzendbrieven.

De heer *Jacques Timmermans* besluit uit de bespreking dat een voorstel van resolutie wordt voorbereid waarin de Vlaamse regering wordt gevraagd de gemeenten door middel van een omzendbrief ertoe aan te zetten het gebruik van vogelschrikkanonnen te reglementeren en het gebruik van alternatieve methodes te promoten.

4. Bespreking van het voorstel van resolutie

Op 11 december 2003 bespreekt de commissie het voorstel van resolutie van de heren Johan Malcorps, Patrick Lachaert, Jos Bex, Jacky Maes en Gerald Kindermans betreffende de promotie van alternatieven voor vogelschrikkanonnen, dat naar aanleiding van de bespreking van de verzoekschriften werd opgesteld.

De *voorzitter* laat opmerken dat de commissie op 10 december 2003 een brief van de Kinderrechtencommissaris ontving over het gebruik van geluidskanonnen in de landbouw. Die brief wordt rondgedeeld in de vergadering en als bijlage bij het verslag opgenomen.

De heer *Johan Malcorps* licht het voorstel van resolutie toe. Het bijzondere belang van de problematiek rechtvaardigt een voorstel van resolutie, waarbij een duidelijk signaal wordt gegeven door het Vlaams Parlement. De omzendbrief van 27 maart 2003 vraagt weliswaar duidelijk om het gebruik van alarmkanonnen te reglementeren en het gebruik van alternatieven te promoten, maar is slechts in een aantal gemeenten opgevolgd.

Naar aanleiding van de verzoekschriften en op basis van de initiatieven van de provincie West-Vlaanderen (Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu) en van een aantal gemeentelijke politiereglementen, werd een voorstel van resolutie opgesteld. Het blijft de bedoeling dat de gemeente zelf verordenend optreedt en niet dat het Vlaamse Gewest terzake optreedt. De formulering van de nieuwe omzendbrief wordt wel verstrengd. In principe wordt het gebruik van alarmkanonnen verboden, maar met de formulering dat de burgemeester in uitzonderlijke gevallen en als er geen evenwaardig alternatief voorhanden is, een afwijking kan toestaan en vergunningen kan uitreiken voor het gebruik van vogelschrikkanonnen.

Daarbij moet minstens voldaan worden aan bepaalde elementen, zoals afstandsregels (minimum 300 meter van woningen en 200 meter van de openbare weg), verbod op het gebruik van kanonnen gedurende de nacht en in de ochtend (tussen 21 en 8 uur), de toepassing van de algemene geluidsnormen opgenomen in bijlage 2.2.1 van Vlarem II en een beperking van het aantal knallen per uur.

De gemeenten moeten ook worden aangemoedigd stimuli uit te werken voor het gebruik van alternatieven. Het Vlaamse Gewest zou op zijn beurt in een financiële impuls moeten voorzien, via het VLIF.

Volgens de heer Malcorps bevat het voorstel van resolutie een goeie mix van maatregelen. In de voorgestelde tekst wordt ook benadrukt dat het om een imperatieve omzendbrief moet gaan en dat de problematiek een gemeentelijke bevoegdheid betreft.

Volgens de heer *Jos Bex* ontbreekt nog een aantal elementen in de tekst van het voorstel van resolu-

tie. Die kunnen wellicht wel in de gevraagde omzendbrief worden opgenomen. Er wordt geen datum vermeld tegen dewelke de omzendbrief moet zijn opgesteld noch een datum tegen wanneer de gemeenten een politiereglement moeten hebben uitgevaardigd. Een verordenende omzendbrief schiet volgens het lid zijn doel voorbij als er geen datum wordt opgelegd binnen dewelke de gemeenten er gevolg aan moeten geven. Er moet volgens de heer Bex ook worden gesuggereerd dat een eventuele vergunning voor het gebruik van alarmkanonnen in de tijd beperkt is, en dus seizoens- en teeltgebonden. Het lid vraagt zich verder af in hoeverre inbeslagname van vogelschrikkanonnen mogelijk zal zijn.

De heer Bex is ook voorstander van het aanmoedigen van de gemeenten om acties te ondernemen. Daar moeten dan wel de nodige middelen tegenover staan. De acties die de gemeenten moeten ondernemen, moeten ondergeschikt zijn aan de rol die het Vlaamse Gewest kan spelen via het VLIF.

De heer *Patrick Lachaert* is de mening toegedaan dat de resolutie niet zeer gedetailleerd moet zijn. Er zijn namelijk reeds goede voorbeelden te vinden van gedetailleerde politiereglementen, bijvoorbeeld in Merelbeke, maar ook in Limburgse gemeenten. Het belangrijkste is volgens het lid dat er wordt uitgegaan van een voorafgaande toelating vanwege de burgemeester om nog alarmkanonnen te gebruiken. Via de burgemeester kan er dan door de milieudienst een evaluatie gebeuren waarbij wordt nagegaan of de aanvraag werkelijk aan een behoefte beantwoordt en kan worden verduidelijkt onder welke voorwaarden de toelating wordt gegeven.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* heeft een aantal bedenkingen bij het voorstel van resolutie. Het probleem van de vogelschrikkanonnen werd reeds eerder onderkend maar aan de aanbevelingen werd geen opvolging gegeven. Het lid dringt erop aan om een termijn op te leggen binnen dewelke een politiereglement moet worden uitgevaardigd, want anders is er geen sprake van een imperatieve omzendbrief. De gemeenten moeten aangemoedigd worden, maar zoals ook door de heer Bex gesteld, moet in eerste instantie de Vlaamse overheid actie ondernemen. Het Vlaamse Gewest had volgens het lid reeds veel eerder initiatieven moeten nemen in het zoeken naar alternatieve methodes. Het kan niet van de afzonderlijke gemeenten verwacht worden dat zij alternatieve methodes gaan zoeken en uitwerken. Het gewest draagt in deze ook verantwoordelijkheid en mag de zoektocht naar alternatieve afschrikkingsmiddelen niet afwentelen op de gemeenten. De Vlaamse minister

van Landbouw moet een positieve bijdrage leveren ten behoeve van de fruittelers. Het mag niet de bedoeling zijn om op te treden tegen de land- en tuinbouwers, maar wel om ze te ondersteunen. De Vlaamse overheid moet dan ook financiële stimuli bieden om alternatieven te gebruiken.

Mevrouw Van den Eynde deelt de mening dat een wijziging van Vlarem niet aangewezen is. Een wijziging van Vlarem kan worden overwogen als er alternatieve methodes voorhanden zijn. Het lid vraagt daarom aan de minister om dringend inspanningen te doen op het vlak van het ontwikkelen en zoeken van alternatieve methodes.

De heer *Jacky Maes* vindt het jammer dat deze problematiek blijft aanslepen en betreurt dat niet eerder een oplossing kon worden gevonden, bijvoorbeeld op basis van het principe van goed nabuurschap. Het is dan ook positief dat er een resolutie komt die de gemeenten een instrument biedt om de strijd aan te binden tegen de geluidsoverlast van alarmkanonnen. Een imperatieve omzendbrief zal de aarzelende gemeentebesturen ertoe aanzetten een oplossing te geven aan een probleem dat reeds lang tot het verleden had moeten behoren.

De heer *Gerald Kindermans* bevestigt dat het probleem een gemeentelijke aangelegenheid betreft en meent dat de gemeentelijke autonomie in deze ten volle moet blijven spelen. De situatie kan verschillen van gemeente tot gemeente, naargelang de aard van de teelten en de dichtheid van de bewoning. Er moet dus rekening gehouden worden met de lokale kenmerken. Het voordeel van de in de resolutie aanbevolen oplossing is dat de bewijslast voor een groot gedeelte wordt omgekeerd. Waar vroeger van het principe werd uitgegaan dat het gebruik van alarmkanonnen de regel was en een verbod op het gebruik ervan de uitzondering, komt er nu een principieel verbod, waarvan onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken. De burgemeester zal duidelijk geen afwijking toestaan als het bijvoorbeeld een pesterij tussen burens betreft. Een vergunning zal slechts toegekend worden als het gebruik zinvol en redelijk is en rekening houdt met de buurtbewoners. De burens kunnen vooraf gehoord worden en toestemming geven onder bepaalde voorwaarden.

Sinds een dergelijk reglement werd ingevoerd in de gemeente Heers werden er geen klachten meer genoteerd. De landbouwer die alarmkanonnen gebruikt, weet immers dat de vergunning steeds kan ingetrokken worden ingeval van klachten over geluidsoverlast. Het lid had er wel de voorkeur aan gegeven dat de tekst van het voorstel van resolutie was opgesteld in overleg met de betrokken sector.

Daarom is het aangewezen om bij de opvolging van de resolutie overleg te plegen met de landbouwsector over de concrete uitvoeringsmodaliteiten. De in de tekst opgenomen afstandsregels (300 meter van woningen en 200 meter van de openbare weg) moeten voorafgaand op hun technische en praktische haalbaarheid worden onderzocht. De heer Kindermans is er in ieder geval van overtuigd dat de land- en tuinbouwsector wil meewerken en zelf zoekt naar aanvaardbare oplossingen. In het voorstel van resolutie mag er daarom niet teveel op de details worden ingegaan. Omdat het een gemeentelijke bevoegdheid betreft, moet de gemeente immers maatwerk kunnen leveren.

De heer *Johan Malcorps* gaat ervan uit dat de nieuwe omzendbrief zo snel mogelijk zal worden opgesteld en dat daarin een duidelijke termijn zal worden bepaald voor het opstellen van een gemeentelijk reglement. De administratie Land- en Tuinbouw is ondertussen reeds langer bezig met het onderzoeken van alternatieve methoden. Het Vlaamse Gewest neemt dus zijn verantwoordelijkheid op, maar met respect voor de gemeentelijke autonomie. Omdat de eerste omzendbrief onvoldoende werd opgevolgd, wordt nu een meer stringente omzendbrief gevraagd.

Minister *Ludo Sannen* verwijst naar de financiering van de diverse proefprojecten en veldproeven door de Vlaamse overheid. Daarbij wordt gezocht naar een passende en duurzame oplossing. De Vlaamse overheid neemt dus haar verantwoordelijkheid. De minister sluit zich aan bij de heer Kindermans wanneer die stelt dat de Vlaamse overheid de gemeenten moet verplichten een regeling uit te werken, zodat ze het probleem volgens hun specifieke omstandigheden en situatie gecontroleerd kunnen aanpakken. Er moet niet dirigistisch opgetreden worden, zoals mevrouw Van den Eynde lijkt te suggereren

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* verduidelijkt dat volgens haar niet aan de gemeenten maar aan de Vlaamse overheid moet worden gevraagd om stimuli uit te werken.

5. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt aangenomen met 10 stemmen.

De verslaggevers,

Marleen
VAN DEN EYNDE

Johan MALCORPS

De voorzitter,

Jacques
TIMMERMANS

BIJLAGE

Mededeling van het Kinderrechtencommissariaat
over het gebruik van geluidskanonnen in de landbouw

Aan De Voorzitter en de leden van de
Commissie Leefmilieu, Natuurbehoud
en Ruimtelijke Ordening
Vlaams Parlement
1011 Brussel

10-12-2003

Ons kenmerk: 2002-770-6

Betreft: **Het gebruik van geluidskanonnen in de landbouw**

Contactpersoon: Dirk Vos

Geachte heer Voorzitter
Geachte dames en heren Commissieleden,

Het Kinderrechtencommissariaat volgt reeds geruime tijd de problematiek van de geluidskanonnen in de landbouw. Op 4 juni 2003 richtten wij hierover een schrijven aan Vlaams Minister Van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking.

Tijdens de Commissievergadering van donderdag 4 december 2003 maakte de Commissie haar wil kenbaar om een voorstel van resolutie te willen behandelen, waarin aan de Vlaamse Regering gevraagd zou worden een imperatieve omzendbrief op te stellen, die de gemeenten er toe moet aanzetten een sluitende reglementering in te voeren. Hierbij wenst het Kinderrechtencommissariaat volgende overwegingen aan de Commissie over te maken.

Het ongereguleerd gebruik van geluidskanonnen lijdt in de praktijk op sommige plaatsen tot zeer ernstige geluidshinder. Dit heeft ongetwijfeld repercussies op het welzijn van omwonenden, maar in het bijzonder kinderen hebben hier hard onder te lijden. Uit de klachten die het Kinderrechtencommissariaat bereikten, weerhouden we volgende klachten:

- jonge kinderen worden ernstig in hun leefritme gestoord. Een verstoord slaappatroon, aanhoudende onrust en angstige reacties worden vaak als symptoom gemeld;
- bij schoolgaande kinderen noteren we klachten over concentratiestoornissen, eetstoornissen en aanhoudende onrust. Geluidskanonnen die in de onmiddellijke nabijheid van de openbare weg worden opgesteld, vormen een potentieel gevaar voor fietsende kinderen, die opgeschrikt door de knallen van het toestel onverwachte schrikreacties en dus onvoorspelbare manoeuvres kunnen maken;
- kinderen die lijden aan epilepsie, kinderen met autisme of gehoorgestoorde kinderen zouden eveneens uitermate gevoelig zijn aan het effect van geluidskanonnen.

Het Kinderrechtencommissariaat beschikt niet over wetenschappelijk studiemateriaal dat een oorzakelijk verband aantoonst tussen de klachten en het gebruik van geluidskanonnen. Wij menen echter over voldoende aanwijzingen te beschikken om te kunnen besluiten dat men redelijkerwijs mag aannemen dat dit verband wel degelijk bestaat. De frequentie en intensiteit van de klachten gaat samen met de periode waarin men de geluidskanonnen gebruikt. Bovendien kunnen we de vergelijking maken tussen analoge klachten en andere vormen van geluidsoverlast.

Het Kinderrechtencommissariaat is van oordeel dat deze problematiek gevat wordt in volgende bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind:

Art. 3, 1-2

1. *Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.*
2. *De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuur maatregelen.*

Art. 4

De Staten die partij zijn, nemen alle nodige wettelijke, bestuurlijke en andere maatregelen om de in dit Verdrag erkende rechten te verwezenlijken. Ten aanzien van economische, sociale en culturele rechten nemen de Staten die partij zijn deze maatregelen in de ruimste mate waarin de hun ter beschikking staande middelen dit toelaten en, indien nodig, in het kader van internationale samenwerking.

Het Kinderrechtencommissariaat is van mening dat de huidige regelgeving onvoldoende rekening houdt met de belangen van kinderen in die regio's waar geluidskanonnen zonder belemmering gebruikt worden. Gemeentelijke reglementering is in veel gevallen voldoende. Maar voor die gemeenten waar men er niet in slaagt een reglementering in te voeren die de genoemde overlast voldoende aan banden legt, biedt de Vlaamse regelgeving onvoldoende garanties. Dit werd ook door de Commissie vastgesteld tijdens haar vergadering van 4 december 2003.

Daarom dringt het Kinderrechtencommissariaat er op aan, gelet op de bevoegdheidsverdeling tussen de gemeenten en het Vlaams Gewest, in het voorstel van resolutie rekening zou houden met onderstaande suggesties.

1. De vraag naar een imperatieve omzendbrief die een gemeentelijke reglementering verplicht stelt tegen een bepaalde termijn.
2. De betreffende reglementering zou minstens bepalingen moeten bevatten over:
 - 2.1. Het maximaal toegelaten geluidsniveau, zonder de nivellering die mogelijk is bij een zgn. afgevlakte meting.
 - 2.2. De modaliteiten betreffende controle en sanctionering bij overtreding van deze geluidsgrenzen.
 - 2.3. De minimaal toegelaten afstand tussen het geluidskanon en de openbare weg, woningen; gebouwen of infrastructuur waarin kinderen worden opgevangen, gehuisvest of bedoeld voor recreatie.
 - 2.4. Registratie van de verantwoordelijke voor elk geluidskanon dat in gebruik wordt genomen.
3. De vraag naar een aanmoedigingsbeleid om over te stappen op alternatieve afschrikmethodes die geluidshinder tot een minimum beperken.

Met de meeste hoogachting,

W

Ankie Vandekerckhove
Kinderrechtencommissaris